8111

PRES-SERVIS
NOVINSKO-IZDAVAČKO PREDUZEĆE SAVEZA NOVINARA JUGOSLAVIJE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE OF THE FEDERATION OF YUGOSLAV JOURNALISTS
BEOGRAD – Knez Mihailova 2/X – Pošt. fah 842
Tel. 621-578 – Žiro račun – Current Account 608-1-251-1

SLUŽBA DOKUMETACIJE
CLIPPING SERVICE

Isečak iz lista / Newspaper cutting: НОВА МАКЕДОНИЈА, Скопје

8. XII 1968

ГОДИШНАТА ИЗЛОЖБА НА ДЛУМ

Уметничка галерија, 29-XI — 12-XII-1968

Како и порано, неопходно е да се потврди потребата од годишните изложби на ДЛУМ. Со нив, како што одбележа при отворањето академскиот сликар Ванчо Ѓорѓиев, се дополнува сликата на творечката активност на нашите уметници и се придонесува за уочување на некои белези на ликовниот живот во Македонија. Се разбира, различни можат да бидат мислењата за видовите како една таква изложба треба да се компонира. Меѓутоа, изнаоѓањето на најпогодниот, општествено и културно најоправданиот начин, не е прашање, навистина, кое може круто и еднаш засекогаш да биде разрешено, а уште помалку без систематско следење на резултатите од изложбите на ДЛУМ по еден подолг период. Од друга страна, како што е случај и со други сродни манифестации кај нас, и на оваа годишна изложба на ДЛУМ има забележлива „апстиненција“ на некои членови.

Во делот на сликарството, извесен број дела го задржуваат вниманието со своите ликовни дострели и како индикација за одделни стилски движења и стремежи во нашата ликовна уметност.

Р. Калчевски (Слика 811“, масло) прикажува творба од својата најнова фаза. Та ка и тука е присутно грижливото култивирање на ликовните медиуми: претпазлива обработка на фактурата составена од „звучни бои“ со алтернација на фино наслоени „глетки“ и „структурални партии; инсистирање на транспонирана емоционална и пластична асоцијативност, изнаоѓање модуси за соопштување на едно модерно чувство за просторот и времето, со актуелен ликовен речник. Произлезена од еден сроден естетски амбиент е изложената слика („Судир“) на Р. Анастасов, инаку таа не е едно од најуспешните дела на уметникот: настојување во едно нонфигуративно сликарство, преку алтернација на еднолично обоени или слабо нијансирани површини и релејфни детали, често агломерирани во облици што имаат асоцијативни, сугестивни облици, да се создаде дело со ново разбирање за реализмот не на иметацијата, туку во чувствувањето на психолошката клима на нашето време. Тоа на свој специфичен начин го прави и Г. Черски. Неговите две слики („Човекот од планината“ и „Собирачи на инсекти“) се градени со особената постапка на уметникот, преку која се создава ликовен свет, сместен во еден естетски „меѓупростор“: стилски е синтеза меѓу фигуративно сликарство — со експресионистичко - романтични, барокни, надреалистички, магични, фантастични акценти и свеста за постоење на пластичниот бревијар на нонфигуративната уметност. Сегашниот момент во развојот на Черски е исполнет со драмска, епска, вознемирена атмосфера, некаква транспозиција на судбинските трауми и дилеми на нашето време. С[illegible] процес кај С. Шемов: поранешната експресивност, динамизација на формите, звучност и агресивност на колоритот, барем во двете изложени слики, се укинати. Во едната („Ветерничаво небо“), се чини, присуствуваме на еклетичка стилска синтеза: меѓу неодреден афинитет за една, речиси, ориентална суптилизација на колоритот (стемнет и топол) и на формите (навестување за инспирација од неодредени флореални елементи) и едно сеционистичко чувствување на приктуралните медиуми. Во втората („Овски пушач“) нагласена е блискоста со некои од најновите дела на Мазев: појава на посебна фигурација, полна со сеќавање за експресионизмот од нордиски тип, но и за поуките на надреализмот и нонфигуративната уметност — што како материјал за органска синтеза, поставува несомнено сложени проблеми пред Шемов. Некои сликари и графичари: Т. Јанчевски, Франковски, Божиновски итн. се претставени со дела видени на некои поранешни изложби. К. Ефремов се обидува да пронајде континуитет за своите поранешни барокно-емфатични надреалистични слики. Истрајуваат на поранешниот ликовен концепт младите уметници. А Темкова и И. Глигорова, Е. Ристеска. Исто таков е случајот кај В. Наумовски, М. Корубин, В. Ѓорѓевиќ итн. Никола Мартиноски е претставен со една постара и две понови слики. Тие ги содржат одликите на неговото поново сликарство. Тоа е продолжување со една еуфорична, „ублажена“, неагресивна експресија, што се обликува во средство за изнаоѓање на пластични ефекти, на бизарното, на карактеристичното во еден мотив.

Скулптурите на Р. Хаџи Бошков („Ритмови на вертикала“ и „Ритмови“) го преобразуваат металот во материјализација на едно мисловно и емоционално сознавање на светот како динамична рамнотежа на спротивставени енергии, на нивните ритмови; овладување со способноста пластично да се предаде нивното продирање и владеење со просторот. Б. Митриќевски („Пеј[illegible]“ и „Торзо“, дрво) се претставува со две скулптури што ги запазуваат белезите на неговата пластика, но без инсистирање на поранешната витална, импулзивна, експресивна тенденција во компонирање на формите и на нивните односи. Ј. Грабулоски прикажа творба од својата последна самостојна изложба: сведување на формите на нивните есенцијални ознаки, нивното чувствување како кристализација на некакви „витални“ импулси, инсистирање на деликатност и декоративна стилизација. Со свои творби се претставија и Д. Тодоровски, Б. Николовски, Драган Поповски, В. Василев, проследувајќи во нив некои тенденции што или се развивање на одделни поранешни стилски преокупации, или прикажуваат нови настојувања, сé уште во зарод [illegible] на своето целосно ликовно изразување.

Борис Петковски